

Mælkehatte

Slægten mælkehat (*Lactarius* og *Lactifluus*) kendes på de kadede frugtlegemer med mælkesaft. De har det samme sprøde kød som skørhatte (*Russula*) og har også skørhattens brede sporer med et meget amyloidt ornament af pigge, net eller vinger. Mange arter har desuden store cystider på lamellerne. Nogle smager mildt, men mange er meget skarpe.

De vigtigste karakterer ved artsadskillelsen er mælkens farve og farve-reaktioner samt hattens slimethed og farve. Smagen af kød og mælk er også en meget vigtig karakter.

Alle mælkehatte danner ektomykorrhiza med træer og buske eller i den alpine zone med dværgbuske som fjeldsimmer og dværg-pil.

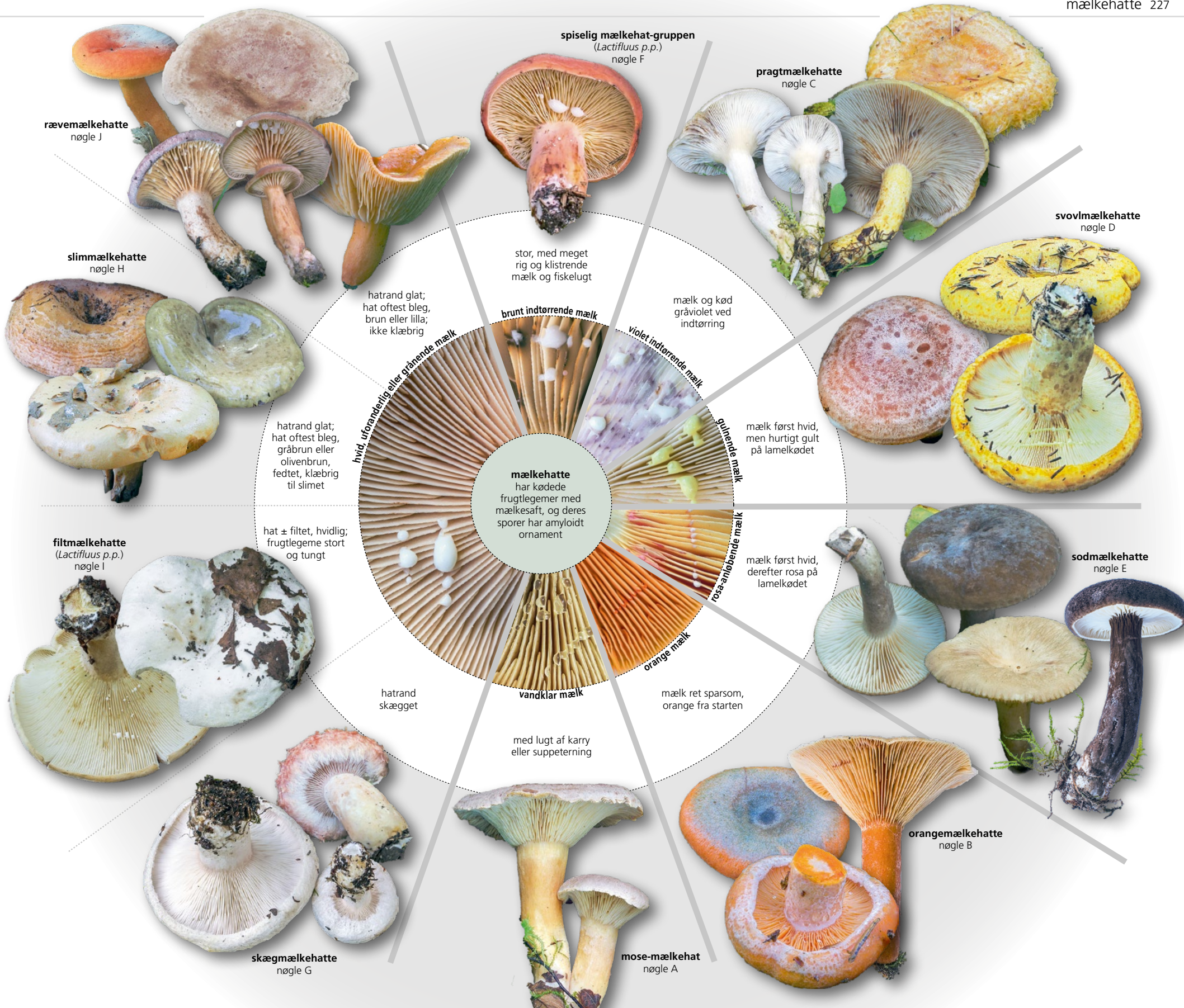
Mælkehattene er meget nært beslægtede med skørhattene – ja faktisk findes der i tropene arter uden mælk (altså morfologiske skørhatte) blandt nogle grupper af mælkehatte.

Med undtagelse af den karryduftende mose-mælkehat (*Lactarius helvus*) er alle mildtsmagende europæiske mælkehatte spiselige. Mose-mælkehat kan give maveproblemer.

LIGNENDE GRUPPER:

- huesvampe (*Mycena*) med mælkesaft har under 2 mm tykke stokke; se s. 108.
- i tropene findes der mælkesaft hos andre slægter; fx *Lactocollybia*.

77 arter i Danmark.

Nøgle til grupper af mælkehat (*Lactarius* og *Lactifluus*)

- 1. Mælk vandklar, eventuelt meget sparsom; lugt af suppeterning
mose-mælkehat – nøgle A
 Mælk uigennemsigtig, hvidlig til farvet; lugt anderledes 2
- 2. Mælk orange til vinrød (); hat ± orange, irgrøn eller blålig ()
orangemælkehatte – nøgle B
 Mælk hvid (), men eventuelt hurtigt derefter farvet; hat med gule, brune, olivengrønne eller grå farver, sjældent brunorange 3
- 3. Mælk efter nogen tid lilla til violet () på lamellerne og i kødet
pragtmælkehatte – nøgle C
 Mælk ikke langsomt lilla til violet 4
- 4. Mælk øjeblikkeligt eller efter nogen tid klart gul ()
svovlmælkehatte – nøgle D
 Mælk ikke hurtigt eller langsomt klart gul 5
- 5. Mælk og/eller kød langsomt eller hurtigt rosa ()
sodmælkehatte – nøgle E
 Mælk hvid til creme, eventuelt indtørrende til bleggule, grålige, grågrønne eller brunlige pletter 6
- 6. Med lugt af fisk/skaldyr; mælk (meget klistret) indtørrende til brunlige pletter
spiselig mælkehat-gruppen – nøgle F
 Uden fiske- eller skaldyrslugt; mælk ikke brunligt indtørrende 7
- 7. Hatrand håret
skægmælkehatte – nøgle G
 Hatrand filtet til glat 8
- 8. Hat klæbrig til slimet (tydeligt kyssepositiv), som tør ofte noget skinnende og med fastklistrede planterester; hat hvidlig, creme, lædergul, gulbrun, rosabrun, ± brunrød, grålig eller med grønne nuancer (); ofte med meget skarp smag
slimmælkehatte – nøgle H
 Hat tør til fedtet (overflade oftest mat til fint filtet); hat hvidlig, orange, brunorange, brunrød, grårosa, hjortebrun eller rødbrun (), men ikke med udpræget grønne farver; smag mild til skarp 9
- 9. Hat hvidlig ()
filtmælkehatte – nøgle I
 Hat rødbrun, brunrød, brunorange, orange, hjortebrun eller grårosa ()
rævemælkehatte – nøgle J

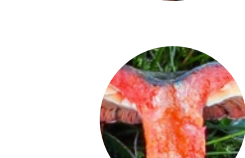
Nøgle A – mose-mælkehat (mælk vandklar)

1. Hat glat og fedtet; med lugt af stinktæge; mælk klar med hvide gryn; frugtlegemer små se tæge-mælkehat (*Lactarius seriffuus*), J1
 Hat mat og filtet til småskællet; mælk helt vandklar og stort set fraværende hos godt modne eksemplarer; med lugt af karry eller suppeterning; frugtlegemer store. Sporer 6-8,5 x 4,5-6,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og korte lister, der er forbundet i et net; med birk og nåltræer på sandet eller tørveagtig bund; almindelig, især vest for israndslinjen og i Nordjylland
mose-mælkehat (*Lactarius helvus*)

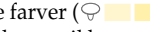
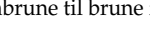
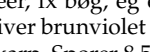
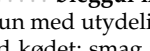

Nøgle B – orangemælkehatte (mælk orange til vinrød)

1. Mælk fra starten vinrød (). Stok stort set uden gruber; sporer 8-9,5 x 6,5-8 µm, med op til 0,5 µm høje, noget netagtigt forbundne vorter og lister; med fyr på kalkbund; ej DK (sydlig)
vin-mælkehat (*Lactarius sanguifluus*)
 Mælk først orange (), men eventuelt senere vinrød 2
2. Med gran; stok ikke grubet eller med meget utydelige gruber. Som gammel med påfaldende grønne farver; mælk først orange men eventuelt mere rød ved indtørring; sporer 8-11,5 x 6,5-8,5 µm, med op til 0,5 µm høje vorter og noget forbundne korte lister; meget almindelig
gran-mælkehat (*Lactarius deterrimus*)
 Med fyr eller ædelgran; stok utydeligt til tydeligt grubet 3
3. Med ædelgran; sporer 9,5-12 x 7-9,5 µm. Mælk først orange, men hurtigt mere rødlig; hat næppe grønligt anløbende; sporer med op til 0,5 µm høje, smalle og noget forbundne lister; sjælden, især fundet på Bornholm
laksefarvet mælkehat (*Lactarius salmonicolor*)
 Med fyr; sporer mindre 4
4. Kød (og mælk) rødt () efter 5-8 minutter. Stok stort set uden gruber; sporer 7,5-10 x 6-8 µm, med op til 0,5 µm høje vorter og lister, med ukomplet net; med fyr på ± kalkpåvirket bund; meget sjælden
irret mælkehat (*Lactarius semisanguineus*)
 Kød hvidligt, orange, gråorange, blåligt eller grønligt (), dog eventuelt rødt efter mere end 20 minutter 5
5. Hatkød hvidligt til ± orange (); hat livligt orange; mælk orange, uforanderlig eller rødlig efter mere end 30 minutter; sporer 8-10,5 x 6,5-8 µm, med op til 0,5 µm høje, netagtigt forbundne lister. Med fyr, især på sandet bund; ret almindelig, sjældnere mod sydøst
velsmagende mælkehat (*Lactarius deliciosus*)
 Hatkød oftest gråorange, blåligt eller grønligt () lige under hatoverfladen; hat stedvist orange, men også med mere gråorange, grågrønne eller endda blålige zoner; mælk orange, rødlig efter omkring 20 minutter; sporer 8-10,5 x 6,5-8,5 µm, med op til 0,5 (-0,8) µm høje, påfaldende brede, netagtigt forbundne lister. Med fyr på sandet bund; hist og her, dog næsten fraværende mod sydøst
tvefarvet mælkehat (*Lactarius quieticolor*)

Nøgle C – pragtmælkehatte (mælk/kød bliver ± violet)

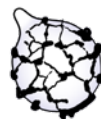
1. Hat overvejende med gule farver () 2
 Hat overvejende med rosabrune til brune farver () 4
2. Hatrand håret, sjældent næsten glat; med gran og birk; hat op til 160 mm bred. Sporer 8,5-10,5 x 7-9 µm, med op til 0,7 µm høje vorter og noget netagtigt forbundne lister; sjælden
prægtig mælkehat (*Lactarius repraesentaneus*)
 Hatrand glat eller eventuelt fint filtet; hat op til 90 mm bred; med andre løvtræer 3
3. På kalkbund med løvtræer, fx bøg, eg eller avnbøg; hat ± zoneret af brunlige pletter; mælk bliver brunviolet til mørkviolet () i forbindelse med kødet; smag skarp. Sporer 8,5-11,5 x 6,5-8,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og lister; meget sjælden
bleggul mælkehat (*Lactarius flavidus*)
 Med pil; hat uden eller kun med utydelig zoner; mælk bliver lysviolet () i forbindelse med kødet; smag mild til bitter. Sporer 6,5-9,5 x 5,5-8 µm, med op til 0,5 µm høje, netagtigt forbundne lister; hist og her, især i Jylland
pile-mælkehat (*Lactarius aspideus*)

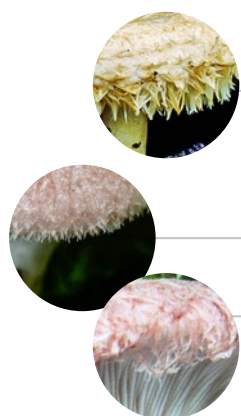
Nøgle F – spiselig mælkehat-gruppen (med fiskelugt, mælk tørrer brunt op)

- Hathudens hår korte, op til 60 µm lange; hat og stok dybt orangebrun til brunorange (■ ■ ■ ■). Sporer 7,5-10 x 6,5-9 µm, med op til 1,5 µm vorter og lister, der er forbundet i et net; med løvtræer, varmeelskende; ej DK
Lactifluus oedematopus
Hathudens hår længere, mange op til 85-125 µm lange, hat og stok ± kanelbrune, blegt orangebrune, brunorange til rødbrune (■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) 2
- Hat overvejende blegt kanelbrun til lyst rødbrun (◊ ■ ■ ■ ■ ■). Sporer 8-11,5 x 7,5-11 µm, med op til 1,6 µm høje vorter og lister, der er forbundet i et net; kun kendt fra løvskove; i Danmark kendt med bøg og birk; meget sjælden eller snarere overset
hummer-mælkehat (Lactifluus subvolumus)
Hat overvejende orangebrun til mørkt rødbrun (◊ ■ ■ ■ ■ ■). Sporer 7,5-11 x 7-10 µm, med op til 1,5 µm høje vorter og netagtigt forbundne lister; i løv- og nåleskove; hist og her, næsten fraværende vest for israndslinjen 2
spiselig mælkehat (Lactifluus volumus)

Nøgle G – skægmælkehatte (med skæg og hvid, ikke anløbende, mælk)

- Hat overvejende hvidlig, creme til lyst træbrun (◊ □ ■ ■ ■ ■) 2
Hat træbrun, læderbrun, lyst gulbrun, brunrosa til grårosa (◊ ■ ■ ■ ■ ■) 3
- Stok 11-20 mm tyk; med birk, især på tør bund i parker, haver og vejkanter. Sporer 6-8,5 x 4-6 µm, med op til 0,5 µm høje, noget forbundne vorter og lister; almindelig *dunet mælkehat (Lactarius pubescens)*
Stok 4-10 mm tyk; med birk på fugtig eller våd tørbund. Sporer 5,5-7,5 x 4,5-5,5 µm, med op til 0,5 µm høje, noget forbundne vorter og lister; hist og her *tørve-mælkehat (Lactarius scoticus)*
- Med eg på kalkbund; hat lyst lædergul, træbrun, læderbrun til brungul (◊ ■ ■ ■ ■ ■) 4
Med birk; hat lyst brunrosa til grårosa (◊ ■ ■ ■ ■ ■) 5
- Hat med store, tottede hårskael, især i randen; stok glat uden gruber. Sporer 6-9 x 5-7 µm, med op til 1 µm høje, noget forbundne lister; meget sjælden, østlig *børstehåret mælkehat (Lactarius mairei)*
Hat ± glat, men med fint håret rand; stok oftest med gruber se *zoneret mælkehat (Lactarius zonarius)*, H11
- Hat fint skællet til stridhåret i den ydre del, ret tyndkødet. Sporer 6-8,5 x 5-6,5 µm, med op til 1 µm høje lister, der danner et zebtramønster; i skove og mosekanter; sjælden *småskællet mælkehat (Lactarius spinosulus)*
Hat filtet-langhåret i den ydre del, tykkødet. Sporer 7,5-9,5 x 5,5-7 µm, med op til 0,5 µm høje vorter og noget forbundne lister; i haver, skove og moser, mest på fugtig bund; almindelig *skægget mælkehat (Lactarius torminosus)*

Nøgle H – slimmælkehatte (med slim og hvid mælk)

- Hat hvidlig, lyst cremegul, lædergul, gulbrun til rosabrun (◊ □ ■ ■ ■ ■) 2
Hat med mørkere farver (◊ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) 12
- Lameller laksefarvede (◊ ■ ■ ■ ■ ■); hat ± hvidligt-rosa; påfaldende kortstokket og bredhattet. Med poppel eller i klitter med pil; sporer 6-8,5 x 4-6 µm, med op til 0,5 µm høje, ret forbundne lister; hist og her, dog især kystnært *rosabladet mælkehat (Lactarius controversus)*
Lameller hvide til creme (◊ □ ■ ■ ■ ■); hat eventuelt mørkere; frugtlegemer oftest mere langstokkede 3
- Med lærk; hat ± gulbrun (◊ ■ ■ ■ ■ ■). Mælk mild; sporer 6,5-9,5 x 5-7,5 µm, med op til 0,5 µm høje vorter og noget forbundne lister; meget sjælden (Sjælland og Bornholm) *lærke-mælkehat (Lactarius pomninsis)*
Med andre partnere; hat lysere eller brunrød (◊ □ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) 4
- Med fyr eller ædelgran; hat bleg (◊ □ ■ ■ ■ ■) 5
Med gran eller løvtræer; hat eventuelt mørkere (◊ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■) 6
- Med fyr på næringsfattig bund; smag mild til lidt bitter. Sporer 7-9,5 x 5,5-7,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og netagtigt forbundne lister; meget sjælden (især Midtjylland) *elfenbens-mælkehat (Lactarius musteus)*
Med ædelgran på bedre jord; smag skarp. Sporer 7-9,5 x 6,5-8 µm, med op til 1 µm høje vorter og lister, der danner et delvist zebtramønster; ret sjælden *ædelgran-mælkehat (Lactarius albocarneus)*
- Med bøg. Hat ret ensfarvet eller lidt zoneret i randen, creme til træbrun (◊ ■ ■ ■ ■ ■); smag mild til moderat skarp; sporer 6,5-8,5 x 5-6,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og lister, der danner et delvist zebtramønster; ret almindelig, østlig *bleg mælkehat (Lactarius pallidus)*
Med andre partnere 7
- Med nåletræer eller birk 8
Med eg, pil eller poppel 10
- Smag mild til lidt skarp. Sporer 6,5-8,5 x 5-7 µm, med under 1 µm høje, ret forbundne lister; med gran og birk, ofte på steder, der har været oversvømmet; ej DK *kanelbrun mælkehat (Lactarius hyssginoides)*
Smag tydeligt skarp 9
- Hat ± brunrød (◊ ■ ■ ■ ■ ■); lugt kraftig som pileborer (*Cossus cossus*) eller ildelugtende sneglehat (*Hygrophorus discoxanthus*). Smag meget skarp; med gran; sporer 6-8 x 5-6,5 µm, med op til 1 µm høje, ret forbundne lister; meget sjælden *teglfarvet mælkehat (Lactarius hyssginus)*
Hat ± brunrosa (◊ ■ ■ ■ ■ ■); med gran se nordisk mælkehat (*Lactarius trivialis*), pkt. 19
- Lameller nær stokken tværforbundne og næsten netdannende; basidier 2-sporede; sporer 9,5-14 x 8-11,5 µm; med eg på leret bund. Smag brændende skarp; sporer med op til 1 µm høje vorter og ± parallelle lister; ret sjælden, og kun i Østdanmark *brændende mælkehat (Lactarius acerrimus)*
Lameller ikke eller kun lidt tværforbundne; basidier overvejende 4-sporede; sporer kortere end 10 µm; med eg, pil eller poppel 11
- Stok oftest med gruber; hatrand som ung fint håret eller filtet; lugt svag eller lidt frugttagtig; med eg på leret eller kalkholdig jord. Smag brændende skarp; sporer 6-9 x 5-7 µm, med op til 0,5 µm høje vorter og ± parallelle lister; meget sjælden og kun i Østdanmark *zoneret mælkehat (Lactarius zonarius)*
Stok uden gruber; hatrand som ung glat; lugt tydeligt frugttagtig; især med poppel. Smag brændende skarp; sporer 6-9 x 5-7 µm, med op til 0,5 µm høje vorter og ± parallelle lister; ret sjælden og kun i Østdanmark *bæltet mælkehat (Lactarius evosmus)*

12. Hat med grønlig nuancer (☉); Hat ± gråbrun uden grønne nuancer (☉) 13
16
13. Hat med gulgrøn (☉) rand og mørkere, olivenbrun (☉) midte; hathud fint filtet, dyb rødlig med KOH; fortrinsvis med gran og birk. Sporer 6,5-9 x 5-6,5 µm, med op til 1 µm høje, netagtigt forbundne lister; smag meget skarp; meget almindelig
manddraber-mælkehat (*Lactarius necator*)
Hat grågrøn, grøngrå til olivenbrun (☉); hathud glat, ikke rødlig med KOH; med hassel eller bøg 14
14. Med hassel; lameller ± lædergule (☉), middeltætte til fjerne. Sporer 5-7,5 x 4,5-6 µm, med op til 1 mm høje vorter og lister, der danner et delvist zebromønster; smag meget skarp; ret almindelig, dog sjældent vest for israndslinjen
hassel-mælkehat (*Lactarius pyrogalus*)
Med bøg; lameller hvide til creme (☉), tætte 15
15. Hatrand tydelig lysere end resten af hatten; hat hurtigt tør; lameller lyst creme til creme, mørkt gråbrune ved såring; mælk meget rigelig. Sporer 6-8 x 5-6,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og lister, der danner et delvist zebromønster; smag skarp; med bøg; ret almindelig, men stort set kun øst for israndslinjen
lysrandet mælkehat (*Lactarius fluens*)
Hatrand ikke tydelig lysere end resten af hatten; hat klæbrig til slimet; lameller hvide til lyst creme, lyst brune ved såring; mælk moderat rigelig. Sporer 5,5-8 x 4,5-6,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og lister, der danner et delvist zebromønster; smag skarp; med bøg; meget almindelig
dråbeplet mælkehat (*Lactarius blechnius*)
16. Mælk grågrøn (☉) indtørrende; stok oftest med et lyst bælte i toppen; med birk på næringsfattig bund 17
Mælk uforanderlig eller gråligt eller læderbrunt indtørrende; stok næppe med et lyst bælte i toppen; med birk eller andre partnere 18
17. Hat rødbrun til purpurbrun (☉), ofte puklet. Sporer 6,5-8,5 x 5,5-7 µm, med op til 1 µm høje vorter og lister, der danner et ± fuldstændigt net; meget sjældent eller overset
puklet mælkehat (*Lactarius pilatii*)
Hat brunrå til rosabrun (☉), sjældent puklet. Sporer 7-9,5 x 5,5-7,5 µm, med op til 1 µm høje, vorter og netagtigt forbundne lister; smag skarp; almindelig
violetgrå mælkehat (*Lactarius vietus*)
18. Med avnbøg i parker og skove; hat oftest med tætte koncentriske zoner. Sporer 5,5-8 x 4,5-6,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og lister, der danner et zebromønster; smag skarp; hist og her, stort set kun øst for israndslinjen
avnbøg-mælkehat (*Lactarius circellatus*)
Med birk, poppel, pil eller nåletræer; hat uden tætte zoner 19
19. Lameller middeltætte til ret fjerne; på relativt tør bund; sporer i gennemsnit kortere end 8 µm. Sporer 6-8,5 x 5-7 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget netagtigt forbundne lister; smag meget skarp; med birk, fyr, poppel, ædelgran m.fl.; sjældent, især mod nord
bugtet mælkehat (*Lactarius flexuosus*)
Lameller ret tætte; på fugtig bund; sporer i gennemsnit længere end 8 µm. Hat med små pletter, der antyder bælte, grålig med vinrødlige nuancer; sporer 7,5-10 x 6-8 µm, med op til 1 mm høje vorter og forbundne lister; smag skarp; med birk og gran; ret sjældent, meget sjældent vest for israndslinjen
nordisk mælkehat (*Lactarius trivialis*)

Nøgle I – filt-mælkehatte (matte, hvidlige med hvid mælk)

1. Lameller tydeligt laksefarvede (☉); med poppel eller i klitter med pil se rosabladede mælkehat (*Lactarius controversus*), H2
Lameller hvide til creme (☉); med bøg, eg, birk eller nåletræer 2
2. Hatoverflade ± skinnende se slimmælkehatte, H4
Hatoverflade mat til filtet 3
3. Hat filtet; lameller middeltætte til tætte 4
Hat mat og glat, eventuelt rynket; lameller meget tætte 5
4. Mælk mild, men kød brændende skarpt; sporer i gennemsnit længere end 9 µm. Sporer 7,5-12 x 6,5-9,5 µm, med op til 0,2 µm højt netmønster; i løvskove, sjældent med nåletræer; almindelig, dog ret sjældent vest for israndslinjen
hvidfiltet mælkehat (*Lactifluus vellereus*)
Mælk og kød brændende skarpt; sporer i gennemsnit kortere end 9 µm. Sporer 7-10 x 5-7,5 µm, med op til 0,2 µm høje vorter og noget forbundne lister; i løvskove; hist og her, kun i Østdanmark
blødfiltet mælkehat (*Lactifluus bertillonii*)
5. Hathud hos modne eksemplarer med et 80-120 µm tykt, øvre lag af tynde hyfer; ægcytider lange, 55-70 x 7-9 µm; mælk hvid, men typisk grønligt indtørrende (☉). Sporer 6,5-9,5 x 5,5-7 µm, med op til 0,2 µm høje vorter og noget forbundne lister; i løvskove; ret sjældent og kun i Østdanmark
grønplet mælkehat (*Lactifluus glaucescens*)
Hathud hos modne eksemplarer med et 10-30 µm tykt, øvre lag af tynde hyfer; ægcytider korte, 35-55 x 5-10 µm; mælk hvid. Sporer 7-10,5 x 5-7,5 µm, med op til 0,2 µm høje vorter og noget forbundne lister; i løvskove, især med bøg; ret almindelig, men sjældent vest for israndslinjen
peber-mælkehat (*Lactifluus piperatus*)

Nøgle J – rævemælkehatte (uden slim, med hvid til creme mælk)

1. Mælk klar med hvide gryn; med påfaldende lugt af stinktæge (tydeligere end hos ege-mælkehat). Sporer 6,5-8,5 x 5,5-8 µm, med op til 1 µm høje vorter og netagtigt sammenvoksede lister; med eg på lerbund; hist og her, men stort set fraværende vest for israndslinjen
tæge-mælkehat (*Lactarius serifulus*)
Mælk uigenomsigtigt hvid til creme; lugt anderledes eller mindre kraftigt tægeagtig 2
2. Lugt kokoskage-agtig 3
Lugt anderledes eller ubetydelig 4
3. Hat lyst brunrå til lyst brunrosa (☉); stok 3-10 mm tyk; med birk på ± fugtig bund. Sporer 5,5-8,5 x 4,5-7 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget sammenvoksede lister; almindelig i det meste af landet
kokos-mælkehat (*Lactarius glycosmus*)
Hat brunrosa til mørkt rødgrå (☉); stok 5-15 mm tyk; med fyr på sandet bund (udenfor DK også med birk). Sporer 6-9 x 5-6,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og netagtigt sammenvoksede lister; ret sjældent, lokalt almindelig; fraværende mod syd
kokosbrun mælkehat (*Lactarius mammosus*)
4. Med el 5
Med andre partnertræer 9
5. Hat brunrosa til grårosa (☉), filtet til fint skællet. Sporer 6,5-9 x 5,5-7 µm, med op til 1 µm høje vorter og netagtigt sammenvoksede lister; hist og her, men stort set fraværende i Vestjylland
lilla mælkehat (*Lactarius lilacinus*)
Hat livligt brun til lyst olivenbrun (☉), glat eller koncentrisk sprukket og skællet 6

6. Stok 3-10 mm tyk . . . se sump-mælkehat (*Lactarius lacunarum*), pkt. 22
Stok 1,5-5 mm tyk 7

7. Hat koncentrisk sprukket og skællet med alderen, gulbrun til orangebrun, uden olivengrønne toner. Sporer 7-9,5 x 5,5-8 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget netagtige lister; på fugtig bund; ret sjælden

navle-mælkehat (*Lactarius omphaliformis*)

Hat ikke sprukket eller skællet, eventuelt med olivengrønne toner på midten 8

8. Sporer i gennemsnit smallere end 6,5 µm; hat 10-20 (-30) mm, oftest med livlige orange farver, men eventuelt olivengrønlig på midten. Sporer 6,5-9 x 5-7 µm, med op til 1,5 µm høje vorter og noget netagtige lister; almindelig

elle-mælkehat (*Lactarius obscuratus*)

Sporer i gennemsnit bredere end 7 µm; hat 12-45 mm, ± orangebrun, ofte med olivengrønne toner. Sporer 7-11 x 6-8,5 µm, med op til 1,5 µm høje vorter og noget netagtige lister; ret almindelig

mørkøjet mælkehat (*Lactarius cyathuliformis*)

9. Hat med koncentriske zoner af dråbepletter; ± læderbrun til rosabrun (☐); hatoverflade udpræget tør og mat; med eg. Lugt stinktæge-agtig; sporer 6,5-9 x 5,5-7 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget netagtige lister; meget almindelig

ege-mælkehat (*Lactarius quietus*)

Hat uden bælter; ofte livligere eller mørkere farvet; hatoverflade mat eller fedtet; med løv- eller nåletræer 10

10. Kød og mælk langsomt brændende skarp. Lugt ubetydelig; hat normalt med tydelig pukkel; sporer 6,5-10 x 5,5-7,5 µm, med op til 0,7 µm høje lister i et komplet netmønster; især med gran og fyr, men også med løvtræer på sur bund; almindelig

rødbrun mælkehat (*Lactarius rufus*)

Kød og mælk mild til bitter eller moderat skarp 11

11. Lugt stærkt krydret-karryagtig; mælk noget vandet 12

Lugt svagere frugt- til tægeagtig eller manglende; mælk helt uigen-nemsgtig 13

12. Hat rynket, 10-35 mm; med bøg på hård morbund; sporer med tydelige, op til 1,5 µm høje kamme i et lidt zebrastrøbet mønster; fladecystider tilspidsede og munder ofte ud i næb eller snabler. Sporer 6-8 x 5,5-7 µm; sjælden, kun øst for israndslinjen og især i det sydlige Østjyl-land

nubret mælkehat (*Lactarius rostratus*)

Hat glat, men af og til med furet rand, ofte større; med løv- og nåle-træer på morbund; sporer med op til 1,2 µm høje, spidse vorter; fladecystider ± tenformede med mindre markante næb. Sporer 6-8,5 x 5-7 µm; af til på stubbe; almindelig

kamfer-mælkehat (*Lactarius camphoratus*)

13. Hat meget mørk som ung, rødbrun, orangebrun til ± mørkt gråbrun (☐), i hvert fald på midten; med nåletræer 14

Hat træbrun, læderbrun, kanelbrun, brunrosa, brunorange, brunrød til orange (☐); med løv- eller nåletræer 16

14. Hat rødbrun til mørkt gråbrun (☐); med fyr eller gran. Lugt svag, stinktæge-agtig; sporer 6,5-9,5 x 5,5-7,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og netagtige lister; almindelig i Vest- og Nordjylland; ret sjælden i øvrigt

leverbrun mælkehat (*Lactarius hepaticus*)

Hat ± orangebrun (☐); med gran og ædelgran 15

15. Sporeornament tydeligt amyloidt. Sporer 6,5-9 x 5-7,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og netagtige lister; på fugtig bund med gran, ofte i tørve-mos; meget sjælden

tørve-mælkehat (*Lactarius sphagneti*)

Sporeornament moderat amyloidt. Sporer 7-9 x 5,5-7,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget netagtige lister; med gran og ædelgran på kalkholdig jord; meget sjælden

brunrød mælkehat (*Lactarius badiosanguineus*)

16. Hat ± orange (☐) 17

Hat træbrun, læderbrun, kanelbrun, brunrosa, brunrød til brunorange (☐); 19

17. Med lærk; hat noget klæbrig

se lærke-mælkehat (*Lactarius porninsis*), H3

I løv- og nåleskove; hat højst fedtet 18

18. Hat meget ensfarvet; lameller uden markant nedløbende tand. Sporer 6,5-9,5 x 5,5-7,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget forbundne lister; ret almindelig

mild mælkehat (*Lactarius aurantiacus*)

Hat med mere gullig rand; lameller med markant nedløbende tand

se ræve-mælkehat (*Lactarius fulvissimus*), pkt. 23

19. Hat ± brunrosa (☐); lugt pelargonieagtig. Mælk tører gult op; sporer 6,5-9 x 5,5-7,5 µm, med op til 1 µm høje lister i et fuldt netmønster; med løvtræer på kalkbund øst for israndslinjen; sjælden

pelargonie-mælkehat (*Lactarius decipiens*)

Hat træbrun, læderbrun, kanelbrun, brunrød til brunorange (☐); lugt ikke pelargonieagtig 20

20. Hat tydeligt rynket, i hvert fald i midten og ved indtørring 21

Hat uden rynker, også ved indtørring 22

21. Mælk bliver lysegul og indtørret lysegult (på papir eller på stof); lameller uden violet misfarvning; hat 10-40 mm; stok rosabrun til lyst rødbrun, lysere i toppen; ofte med birk, men også med eg, gran, etc. Lugt svag som stinktæge; sporer 6-8,5 x 5-7 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget netagtige lister; meget almindelig

rynket mælkehat (*Lactarius tabidus*)

Mælk uforanderlig; lameller misfarves ± violet ved såring; hat 30-70 mm; stok bliver hurtigt mørkt rødbrun, ofte med et mørkere bælte i toppen; med bøg på leret eller kalkholdig bund. Lugt ubetydelig; sporer 6,5-9,5 x 5,5-7,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget netagtige lister; hist og her og kun i Østdanmark

halsbånd-mælkehat (*Lactarius rubrocinctus*)

22. På fugtig bund med el eller birk. Lugt ubetydelig eller en anelse stinktæge-agtig; sporer 6-8,5 x 5-6,5 µm, med op til 1 µm høje vorter og noget netagtige lister; hist og her, men nok noget overset

sump-mælkehat (*Lactarius lacunarum*)

I skove eller parker med bøg, eg, lind, poppel eller hassel 23

23. Hat 20-55 mm, træbrun, læderbrun til kanelbrun (☐); med bøg (udenfor DK sjældent med andre løvtræer). Lugt ± gummiagtig; sporer 7-9,5 x 5,5-7,5 µm, med op til 1,5 µm høje vorter og noget sammenvoksede linjer; meget almindelig

sødlig mælkehat (*Lactarius subdulcis*)

Hat 40-85 mm, brunrød til brunorange (☐) med gullig rand, gulligt afblegende; med bøg, eg, lind, poppel og hassel. Lugt ± som hos stinkende parasolhat (*Lepiota cristata*); sporer 6-9 x 5,5-7,5 µm, med op til 1,2 µm høje, spidse og kun lidt sammenvoksede vorter; hist og her i Østdanmark

ræve-mælkehat (*Lactarius fulvissimus*)

